

Nordiska
ministerrådet

Kulturanalys Norden 2025:3

Hållbarhet i de nordiska ländernas kulturpolitik

Policy brief

piujuartitsineq

bærekraft

burðardyggleiki

kestävyys

sjálfbærni

hållbarhet

bæredygtighed

Hållbarhet i de nordiska ländernas kulturpolitik

Inledning	4
Centrala hållbarhetsteman i de nordiska ländernas kulturpolitik	5
Hållbara villkor för kulturskapande och branschutveckling	6
Hållbarhet genom kulturell dialog, deltagande och inkludering	8
Kulturmiljö, kulturarv och arkitektur för hållbart samhällsbyggande	10
Grön omställning inom kultursektorn	12
Hållbarhetsprinciper som del av kulturpolitisk budgetstyrning	13
Avslutande kommentarer	15
Källor till fördjupad läsning	17
Om den här publikationen	25

Den här publikationen finns även som en webbtillgänglig online-version:
<https://pub.norden.org/kulturanalysnorden2025-3>

Inledning

I denna policy brief presenterar Kulturanalys Norden en kartläggning av hur hållbarhet integreras i de nordiska regeringarnas kulturpolitiska arbete. Kartläggningen fokuserar på kulturpolitisk styrning och satsningar med uttalade ambitioner om att bidra till social, ekonomisk eller miljömässig hållbarhet. Materialet har avgränsats till statsbudgetar (2023–2025), samt till aktuella styrdokument, strategier och målformuleringar av kulturpolitisk relevans.

Den internationella överenskommelsen om Agenda 2030 och de globala målen om ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet (FN, 2015) har sedan införandet 2015 blivit centrala för politiskt hållbarhetsarbete världen över. Med undantag för delmål 11.4 om att skydda världens kultur- och naturarv, ägnas kulturområdet begränsad uppmärksamhet inom ramen för den globala agendan. Däremot har FN (2021) senare betonat kulturen som en drivkraft för hållbar utveckling och Unesco (u.å.) har lyft kulturen som en viktig samhällsövergripande dimension för att främja ett mer hållbart sätt att leva. Ytterligare internationella hållbarhetsinitiativ riktade mot kultursektorn har gjorts, bland annat för att främja internationellt samarbete om kultur och hållbar utveckling (Unesco, 2021), samt för att integrera hållbarhetsperspektivet i arbetet med kultur- respektive världsarven (Unesco, 2015; ICOMOS, u.å.). Vidare framhävs kulturens roll inom hållbarhetsfrågor och allmän samhällsomställning som ett angeläget område för fortsatta policyinitiativ från europeiskt håll (Culture Action Europe, 2024).

Hållbar utveckling är också ett av de prioriterade områdena för det kulturpolitiska samarbetet i Norden. Nordiska ministerrådets nya kulturpolitiska samarbetsprogram för 2025–2030 beskrivs bidra till deras *Vision 2030* om ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden, och innehåller flertalet mål och delmål om hur kultur och kulturskapare i Norden ska bidra till det. Bland annat formuleras mål om ett mer inkluderande och konkurrenskraftigt kulturliv som är bättre rustat för att skapa klimatvänliga produktioner (Nordiska ministerrådet, 2019; 2024). Ett annat nordiskt initiativ är *Nordic Green Roadmap* som syftar till att vara ett vägledande verktyg för hur de nordiska kulturinstitutionerna kan bli mer miljömässigt hållbara i sin verksamhetsutövning (Nordiska ministerrådet, 2023). Mot bakgrund av att hållbarhet inom kultursektorn prioriteras i det nordiska samarbetet undersöker Kulturanalys Norden hur de nordiska regeringarna förhåller sig till hållbar utveckling i sin kulturpolitik.

Centrala hållbarhetsteman i de nordiska ländernas kulturpolitik

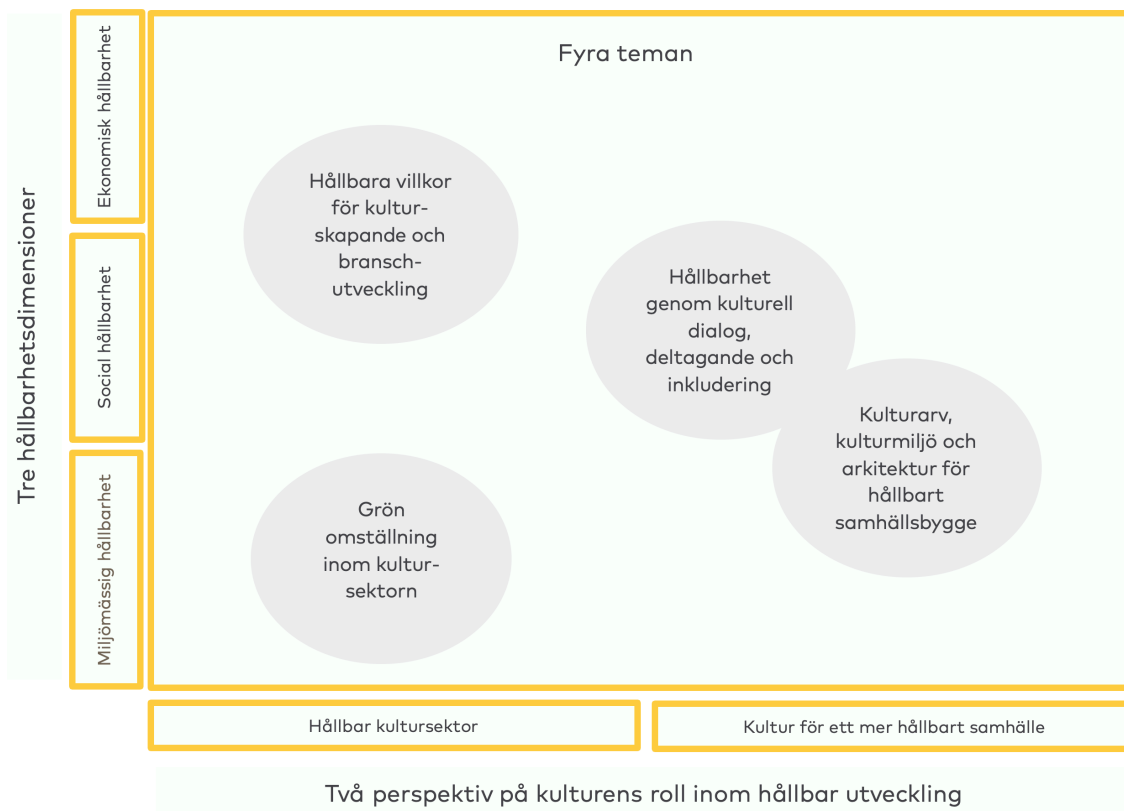
FN (2015) framhåller hur begreppen hållbarhet och hållbar utveckling består av tre dimensioner – ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet – vilka är sammanflätade och ömsesidigt beroende av varandra. Inom de nordiska regeringarnas nationella kulturpolitik återfinns ambitioner och satsningar som knyter an till samtliga tre hållbarhetsdimensioner. Kopplingar mellan dessa görs till sådant som är centralt för kulturpolitiskt innehåll, såsom konstnärligt skapande, allas deltagande i kulturlivet, bevarande av kulturarv och utveckling av kulturens infrastruktur (se Kulturanalys Norden, 2018). Vanligt är även att dimensionerna används integrerat med varandra.

I kartläggningen har vi identifierat fyra teman som särskilt centrala för de nordiska regeringarnas kulturpolitiska hållbarhetsarbete:

- [hållbara villkor för kulturskapande och branschutveckling](#)
- [hållbarhet genom kulturell dialog, deltagande och inkludering](#)
- [kulturmiljö, kulturarv och arkitektur för hållbart samhällsbyggande](#)
- [grön omställning inom kultursektorn](#)

Dessa teman är i fokus för rapporten, men utöver dem gör regeringarna vissa kopplingar mellan hållbarhet och kulturturism (finska Undervisnings- och kulturministeriet, 2023) samt kulturpolitikens internationaliseringsarbete (norska Kultur- och likestillingsdepartementet, 2025; finska Undervisnings- och kulturministeriet, 2024; danska Kulturministeriets departement, 2023).

Bland de initiativ som tas inom ramen för de fyra centrala temana görs kopplingar till de tre dimensionerna om social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Därtill präglas initiativen tydligt av två övergripande perspektivet på kulturens del i den hållbara omställningen. Det ena perspektivet vilar på en idé om kulturen som ett instrumentellt redskap för att åstadkomma en mer hållbar samhällsutveckling i stort. Det andra perspektivet kretsar i stället kring premissen att kultursektorn i sig ska göras mer hållbar – bland annat genom förbättrade arbetsvillkor och mer klimatvänliga kulturproduktioner.

Hållbara villkor för kulturskapande och branschutveckling

”

Bildkonsten ska bli en konkurrenskraftig och hållbar industri som bidrar till värde- och jobbskapande i hela landet.

(fri översättning, isländska Menningar- og viðskiptaráðuneyti, 2023, s. 17)

Återkommande bland de nordiska regeringarnas kulturpolitiska hållbarhetsambitioner är viljan att främja hållbara arbetsvillkor för konst- och kulturskapare. I sin kulturpolitiska redogörelse beskriver Danmarks regering till exempel hur landets konstnärliga utbildningsprogram behöver arbeta mer med att främja elevernas välmående och stärka utbildningarnas fokus på ett hållbart arbetsliv (Kultur-

ministeriets departement, 2023). Därtill skriver Finlands regering i sin kulturpolitiska redogörelse hur de vill implementera tydliga, hållbara och flexibla finansieringskriterier för att minska den ekonomiska osäkerheten bland konst- och kulturutövare (Undervisnings- och kulturministeriet, 2024). På flera håll har det även utformats politiska strategier med den här typen av mål. Ofta integreras där perspektiv om arbetsvillkor med ambitioner om hållbar tillväxt och näringsutveckling för de kulturella branscherna. Exempelvis lägger Ålands landskapsregering (2024) i sin kulturpolitiska strategi fram ett flertal förslag för att skapa förbättrade försörjningsmöjligheter inom konst- och kulturlivet, och därigenom främja hållbar finansiering och tillväxt. Detta involverar bland annat att lagstadga om stipendier och understöd som en del i en övergripande kulturlagstiftning. Vidare syftar den svenska regeringens strategi för företag i de kulturella och kreativa branscherna till att främja hållbar tillväxt och konkurrenskraftig näringsutveckling inom hela landets kulturnäringar. I detta fall ligger huvudfokus på att skapa stöd för företagare i de kulturella näringarna genom exempelvis rådgivning och trygghetssystem (Kulturdepartementet, 2023/24:111).

När det gäller hållbarhetsrelaterade strategier för mer specifika kulturområden har Kultur- och handelsministeriet på Island presenterat en bildkonststrategi där ett av huvudmålen är att göra bildkonstområdet till en konkurrenskraftig och hållbar industri som skapar arbetstillfällen runt om i hela landet. Denna strategi kretsar bland annat kring att införa nya ersättnings- och incitamentsystem för området, utforma mätindikatorer för branschens ekonomiska omfattning samt göra en översyn av upphovsrätts- och skattelagstiftningen (Menningar- og viðskiptaráðuneyti, 2023). Utbildnings- och kulturministeriet på Island har därtill tagit fram en strategi för den nationella filmpolitiken. I strategin läggs stort fokus vid att arbeta fram åtgärder för mer hållbara, jämlika och familjevänliga arbetsmiljöer för filmarbetare, samt vid att stärka den isländska filmens konkurrensposition (Mennta- og menningarmálaráðuneytið, 2020). Även den svenska filmpolitiken vilar på hållbarhetsambitioner, men som framhålls i regeringens filmproposition (prop. 2015/16:132) är fokuset där snarare att utveckla långsiktigt hållbara och förutsägbara förutsättningar för branschen, särskilt vad gäller utformningen av film- och produktionsstöden.

Hållbarhet genom kulturell dialog, deltagande och inkludering

”

Genom hela livet har alla tillgång till kvalitativ utbildning, konst, kultur och andra bildningsformer som främjar var och ens och allas vårt gemensamma blomstrande.

(Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland, Bärkraft.ax, 2023, s. 16)

Bland flera av de nordiska regeringarna är inkludering och breddat deltagande i kulturaktiviteter genomgående teman i hur de profilerar sitt kulturpolitiska hållbarhetsarbete. Sådana aspekter nämns bland annat i relation till att medvetandegöra olika frågor kopplade till hållbarhet, för att på så vis främja en mer hållbar samhällsutveckling. I Finlands regerings strategi för hållbar utveckling framhålls exempelvis hur konsumtion av konst- och kulturuttryck kan bidra till att stärka människors ekosociala bildning (Finlands kommission för hållbar utveckling, 2022). I sin policy för museiarbete framhåller Islands museiråd museernas sociala ansvarsroll i hållbarhetsfrågan. Museerna förväntas främja olika samhällsgruppers aktiva deltagande i verksamheten och verka för ökad medvetenhet och diskussion om frågor relaterade till FN:s globala hållbarhetsmål genom utställningar och uppsökande verksamhet (Safnaráð, 2021).

På flera håll förekommer även satsningar och strategier där kulturellt deltagande snarare framhålls som något som i sig kan bidra till ökad social hållbarhet, sammanhållning och välmående på samhällelig nivå. Exempelvis har norska Kultur- och jämställdhetsdepartementet lagt fram en strategi för att främja kulturell frivilligverksamhet. Departementet menar att strategin bidrar till bättre uppfyllelse av FN:s hållbarhetsmål om god hälsa och välbefinnande, minskad ojämlikhet samt hållbara städer och samhällen. Detta genom att strategin skapar ramvillkor för kulturellt frivilligarbete, främjar tillgång till lämpliga och ändamålsenliga lokaler i hela landet, breddar deltagandet i kulturlivet samt underlättar samspel mellan professionella och frivilliga utövare (Kultur- och likestillingsdepartementet, 2023). I finska Undervisnings- och kulturministeriets (2017) kulturpolitiska strategi till 2025 framgår hur viktiga mål för att ge hållbarhet en central plats inom kultursektorn är

att engagera dem som i lägre utsträckning deltar i kulturlivet, samt att hålla nere kostnaderna för deltagande i konst- och kulturaktiviteter. I sin statsbudget motiverar också Finlands regering (2025; 2024; 2023) sina samlade kulturpolitiska åtgärder med att de bidrar till en mer hållbar utveckling genom att främja välfärd, delaktighet och ett mer jämlikt tillgodoseende av kulturella rättigheter.

Inspel rörande hållbarhet och kulturellt deltagande förekommer även från svenskt och åländskt håll. I sin nationella strategi för hållbar regional utveckling nämner svenska Näringsdepartementet (numera Klimat- och näringslivsdepartementet) deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter som viktiga beståndsdelar i den hållbara utvecklingen (Näringsdepartementet, skr. 2020/21:133). På ett liknande sätt betonas det i den åländska utvecklings- och hållbarhetsagendan hur alla människor ska ha tillgång till bildningsformer som kvalitativ utbildning, konst och kultur som "främjar var och ens och allas vårt gemensamma blomstrande" (Bärkraft.ax, 2023, s.16). I sin budgetproposition framhåller Ålands landskapsregering (2023) sedan att de avser ta fram ett bibliotekspolitiskt program som förankrar utvecklings- och hållbarhetsagendan i biblioteksverksamheten. Därtill har svenska Kulturdepartementet (2022) lagt fram en strategi för ett stärkt biblioteksväsende 2022–2025, där de lyfter bibliotekens potential att främja social hållbarhet genom att bidra till ökat läsande, språkutveckling, demokratisk delaktighet och samhälls-engagemang. I den svenska regeringens (skr. 2024/25:66) redogörelse för sitt arbete med Agenda 2030 motiveras också satsningen på ett fritidskort för barn och unga utifrån att det kan bidra till uppfyllelse av FN:s hållbarhetsmål om god och jämlik hälsa genom ökad tillgång till fritidsaktiviteter, exempelvis inom kultur. Den pågående åländska satsningen *ÅL-IN Fritids* övergripande syfte beskrivs på ett liknande sätt, i termer av att ge fler barn och unga möjligheten till en meningsfull och hållbar fritid genom att engagera sig i idrott, kultur och föreningsliv (Ålands landskapsregering, 2024).

Slutligen har Finlands regering även initierat ett försök att göra kultursektorn mer socialt hållbar och inkluderande. Detta genom att låta en arbetsgrupp ta fram ett förslag på tematiska riktlinjer och åtgärder för hur konst- och kulturlivet ska främja mångfald och större inkludering av utrikesfödda. I arbetsgruppens förslag rekommenderas bland annat att det tas fram ett verktyg som ska hjälpa kultursektorn att utvärdera kulturell mångfald och hållbar utveckling, samt uppdatera arbetsmetoder därefter. I relation till detta framhålls även hur konst- och kulturutövande organisationer behöver bli bättre på att identifiera diskriminerande strukturer och rekryteringar, och erkänna att de finns (Ministry of Education and Culture, 2021).

Kulturmiljö, kulturarv och arkitektur för hållbart samhällsbyggande

”

Kulturmiljön utgör en grundsten i ett hållbart samhällsbygge. Vi är alla beroende av och delaktiga i skapandet av den miljö vi lever i.

(Sveriges regering, Prop. 2012/13:96, s. 36)

På flera håll i Norden återfinns politiska åtaganden om kulturarv, kulturmiljöer och arkitektur som resurser för att skapa en mer hållbar samhällsutveckling, i såväl miljömässigt som socialt avseende. Finska Undervisnings- och kulturministeriet (2022) har arbetat fram en kulturarvsstrategi som bygger på en vision om att kulturarvet till år 2030 ska ha blivit en starkare samhällsresurs som fungerar som en bro mellan människor och erbjuder lösningar för byggandet av en hållbar framtid. I strategin ingår mål som kretsar kring såväl hållbart bevarandearbete och låga klimatavtryck, som offentligt tryggad finansiering av området och användande av kulturarvet som en resurs för alla människors välbefinnande. Även Ålands lanskapsregering inkluderar både sociala och miljömässiga värden i sina mål för att göra kulturarvet och kulturmiljöarbetet mer hållbart. I lanskapsregeringens kulturpolitiska strategi (2024) är hållbar utveckling i relation till kulturarvet ett av fokusområdena, med mål om att tydligare synliggöra av kulturhistoriska miljöer samt åkerbruk med gamla sedvanor och hantverksmässiga arbetsmetoder. I det senaste budgetförslaget finns ett mål om att arbeta för att kulturmiljön och dess betydelse för invånarnas identitet förmedlas, förvaltas och utvecklas på ett hållbart sätt. Detta motiverar i sin tur arbete med att se över den samlade kulturarvslagstiftningen, öka kunskapsunderlaget kring kulturmiljö, samt bistå med restaureringsstöd till kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (Ålands lanskapsregering, 2025).

I den senaste svenska kulturpolitiska propositionen (prop. 2009/10:3) uttrycks tydliga ambitioner om att verka för en integrerad natur- och kultursyn, samt att öka samverkan mellan kulturpolitiken och miljöpolitiken när det gäller kulturmiljöarbete. Bland Sveriges regerings nationella mål för kulturmiljöområdet (prop. 2012/13:96) förekommer även målsättningar som knyter an till deltagande och gemenskapsvärden för att kulturmiljöerna ska förvaltas på ett socialt hållbart sätt. Inom

ramen för det norska kulturmiljöarbetet är det dock miljörelaterade teman som framför allt framhävs med hållbarhetskrivningar. I syfte att understryka vikten av helhet och sammanhållning mellan kulturpolitiken och miljöpolitiken har norska Klimat- och miljödepartementet infört kulturmiljö som ett samlingsbegrepp och nytt politikområde med mål om att kulturmiljöerna ska bidra till en hållbar utveckling genom en mer enhetlig och helhetsorienterad samhällsplanering (Klima- og miljødepartementet, 2020). Vidare har Norges regering även initierat en utredning om att ta fram en kulturmiljölagstiftning, vilken bland annat resulterade i ett förslag om att i sådan lagstiftning inkludera ett hållbarhetsmål rörande långsiktig och holistisk förvaltning av naturresurser (NOU 2025:3). Till hjälp för att uppnå målen har norska Klimat- och miljödepartementet lagt fram två strategier för lantbrukets och kustens kulturmiljöer med syfte att bidra till bevarande av en mångfald av kulturmiljöer som resurser för en miljömässigt hållbar utveckling (Klima- og miljødepartementet, 2025a; 2025b).

Inom de nordiska regeringarnas politik för arkitektur och gestaltningsprocesser framträder också formuleringar där arkitekturen blir föremål för att främja både sociala och miljömässiga värden i den hållbara utvecklingen. I sin kulturpolitiska redogörelse framhåller Danmarks regering inledningsvis hur arkitekturen ska bidra till en mer hållbar och socialt sammanhållen värld (Kulturministeriets departement, 2023). Regeringen har även tillsatt en utredning för att ta fram rekommendationer för hur detta kan ske. Utredningen beskriver hur en hållbar omställning på området kräver att de grundläggande principerna för arkitektonisk kvalitet vidareutvecklas och görs aktuella för de hållbarhetsrelaterade utmaningar som vi i dag står inför. Utredningen betonar även kopplingen mellan arkitektonisk estetik och hållbarhet genom att påpeka hur människan tenderar att ta bättre hand om vackra föremål och fysiska miljöer (Ekspertgruppen for national arkitekturpolitik, 2024). Bland de svenska målen för arkitektur, form och design (prop. 2017/18:110) finns i sin tur en övergripande vision om att bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer. Där finns också ett mål om att hållbarhet och kvalitet inte ska underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden. Finlands regering har i sin tur tagit fram ett arkitekturpolitiskt program, där kärnan uppges vara den byggda miljöns ekologiska, sociala, ekonomiska och kulturella hållbarhet (Undervisnings- och kulturministeriet, Miljöministeriet & Arbets- och näringsministeriet, 2022). Slutligen har isländska Kultur- och handelsministeriet arbetat fram en strategi för design och arkitektur, där ett av huvudmålen är att göra området mer integrerat med hållbarhets- och folkhälsoaspekter (Menningar- og viðskiptaráðuneyti, 2021).

Grön omställning inom kultursektorn

”

Det är viktigt att också kultursektorn arbetar aktivt för att nå regeringens klimatmål.

(fri översättning, norska Kultur- och likestillingsdepartementet, 2023, s. 39)

Flera av de nordiska regeringarna adresserar kultursektorns roll för att ställa om till en miljömässigt hållbar utveckling. Från Finlands håll konstateras exempelvis hur kulturen behövs i det "nytänkande kring värderingar, tillvägagångssätt och samhällsmodeller som den ekologiska brytningstiden förutsätter". Detta motiveras med att kulturutövande i hög utsträckning kretsar kring immateriell produktion, och därmed kan förena tillväxt och hållbarhet (Undervisnings- och kulturministeriet, 2022, s. 8). I sin filmstrategi föreslår isländska Utbildnings- och kulturministeriet att en arbetsgrupp ska ta fram en deklaration för hållbart filmskapande. Tanken med denna är att branschens företag ska kunna skriva under ett hållbarhetsutlåtande som väger in miljörelaterade frågor, likväl som sociala frågor, och sedan registrera sina mål och prestationer (Mennta- og menningarmálaráðuneytið, 2020). Norska Kultur- och jämställdhetsdepartementet betonar i sin strategi för konstnärskåren hur konst och konstnärer spelar en viktig roll i den gröna omställningen. Departementet framhåller även att det finns ett stort engagemang för klimat- och hållbarhetsfrågor inom konst- och kultursektorn, och hänvisar till aktuella branschinitiativ som tagits för att få konst- och kultursektorn att minska sitt klimatavtryck (Kultur- og likestillingsdepartementet, 2023).

Vidare har Norges regering gett myndigheten Kulturdirektoratet i uppdrag att utarbeta ett klimat- och miljöprogram för kultursektorn. Programmet går ut på att bidra med kompetenshöjning och vägledning för att kultursektorn ska kunna bli mer miljömässigt hållbar, att få till stånd miljöåtgärder som att ställa miljökrav på mottagare av statliga kulturstöd samt att arbeta fram ett kompletterande program för grön omställning inom sektorn (Kulturdirektoratet, 2025). För utgiftsåret 2025 beviljas Kulturdirektoratet 1 miljon norska kronor för sitt arbete med hållbarhet (Kultur- og likestillingsdepartementet, 2024). Likaså har Danmarks regering inrättat ett nytt centrum för bärkraftighet i kulturlivet under Kulturens Analyseinstitut. Centrumet är tänkt att bidra till debatt och lösningar kring hållbarhet och den gröna omställningen inom kultursektorn (Kulturministeriet, 2023).

Hållbarhetsprinciper som del av kulturpolitisk budgetstyrning

Den större delen av de nordiska regeringarnas kulturpolitiska hållbarhetsinitiativ återfinns i form av mål, strategier och visioner. I vår genomgång av regeringarnas statsbudgetar (2023–2025) har vi funnit få konkreta satsningar som uttryckligen syftar till att främja hållbarhet. Däremot förekommer flera hållbarhetsrelaterade budgetmål med koppling till specifika budgetposter eller kulturområden. Sveriges regering (prop. 2024/25:1; 2023/24:1; 2022/23:1) inkluderar flera skrivelser om hållbarhetsfrämjande hämtade från de nationella målen för kulturmiljön (prop. 2012/13:96) respektive arkitektur, form och design (prop. 2017/18:110) som budgetmål för dessa områden. I de senare årens budgetar har Ålands landskapsregering inkluderat ett mål om hållbar kulturmiljöförvaltning för utbildnings- och kulturavdelningen (2024) samt om att kvalitetssäkra hållbarhetsarbetet i den dagliga verksamheten för Ålands museum (2023). Därtill anger Danmarks regering hur statliga Det Grønne Museum ska verka för hållbarhet i linje med FN:s mål för hållbar utveckling (Finansloven, 2023; 2024; 2025), samt hur Slots- och Kulturstyrelsen ska främja hållbara lösningar i fastighetsbeståndet och stödja regeringens energieffektiviseringsarbete (Finansloven, 2023; 2024). Danmarks regering tilldelar även sina två regionala konstfonder för Jylland respektive öarna 3 miljoner danska kronor vardera år 2025 utifrån premissen att medlen ska bidra till en större geografisk spridning på kultursatsningarna, och därigenom stärka utvecklandet av ekonomiskt hållbara kulturverksamheter i hela landet (Finansloven, 2025).

I flera fall använder sig de nordiska regeringarna också av hållbarhetsrelaterade villkoranden i sin ekonomiska tilldelning till myndigheter, ämbetsverk och kulturverksamheter. Exempelvis skriver Norges regering (prop. 1 S 2024/2025; 2023/2024) att deras anslag till kulturmyndigheter, kultursatsningar och kulturfonder ska bidra till att främja ett innovativt, hållbart och mångsidigt konst- och kulturliv. På ett liknande sätt framhåller Finlands regering att statsunderstödda ämbetsverk, inrättningar och verksamhetsområden inom kultur ska beakta regeringens riktlinjer för hållbar utveckling och Agenda 2030-baserade strategi (Finlands statsbudget, 2024; 2025; Finlands kommission för hållbar utveckling, 2022). Därtill initierade Ålands landskapsregering år 2023 en satsning motsvarande 230 000 euro på kultur och konstnärlig verksamhet där tilldelningen präglades av ett villkorande utifrån

huruvida utvecklings- och hållbarhetsagendan (Bärkraft.ax, 2023) beaktades i projekten, samt ett mål om att stödja hållbara konsumtionsmönster genom byggnadsvårdsbidrag till kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Landskapsregeringen avsatte även 2 107 000 euro till föreningsverksamhet och stipendier till enskilda kulturutövare, där aspekter som hållbarhet, förnyelse, jämställdhet och tillgänglighet beaktades i fördelningen (Ålands landskapsregering, 2023). I samtliga av dessa fall saknas dock närmare specifikationer kring på vilket sätt den ekonomiska tilldelningen vägleds av dessa målsättningar, eller vad de berörda parterna behöver göra för att deras anslag ska beviljas utifrån dessa premisser.

Avslutande kommentarer

Hållbarhet har på senare år blivit ett vanligt förekommande inslag i kulturpolitiskt arbete i Norden. I policymaterial från de nordiska regeringarna framträder en mångfald av nationella tolkningar kring hur kulturen kan bidra till, och själv bli en del av, den hållbara utvecklingen. Till övervägande del kretsar regeringarnas kulturpolitiska hållbarhetsinitiativ kring sociala och miljörelaterade värden. I flera fall vävs dessa också samman med varandra, som inom kulturmiljö- eller kulturarvsfrågorna. Ekonomiska hållbarhetsaspekter har inte alls en lika framträdande roll i det analyserade policymaterialet, förutom när det gäller aspekter som branschutveckling, finansieringssystem och kulturskapares ekonomiska villkor.

Kulturanalys Norden (2023) har tidigare konstaterat att de nordiska länderna har en tradition av att föra en kulturpolitik där konsten och kulturen anses ha en instrumentell och samhällsutvecklande funktion att fylla. Detta perspektiv är särskilt påtagligt i relation till hållbarhetsinitiativ rörande kulturarv, kulturmiljöer och arkitektur, vilka ofta präglas av ett stort fokus på tillvaratagande av redan existerande resurser. Likaså är perspektivet närvarande i initiativ för att tillgängliggöra kulturen och bredda det kulturella deltagandet, men då snarare i relation till att detta förstås bidra till sociala värden som gemenskap, sammanhållning och välmående, och därmed leder till ökad social hållbarhet på samhällelig nivå.

Samtidigt har det också framkommit tydliga ambitioner om att kultursektorn i sig ska bli mer hållbar – till exempel genom att skapa bättre arbetsvillkor för konst- och kulturverksamma, men också genom att göra mer miljömedvetna val i driften av kulturverksamheter. Detta illustrerar hur det finns flera olika sätt för kulturpolitiken att vara närvarande i den hållbara omställningen, utan att det för den sakens skull behöver resultera i politisk styrning av konstnärligt innehåll. Det finns också beröringspunkter mellan de två perspektiven. Exempelvis kan en mer hållbar kultursektor sägas bidra till en mer hållbar samhällsutveckling i stort. I varierande grad kan de olika kulturpolitiska hållbarhetsinitiativen därför anspela på de båda perspektiven.

De nordiska regeringarnas kulturpolitiska initiativ som uttalat syftar till att främja hållbarhet utgörs till största delen av mål, strategier och visioner. I flera fall innehåller dessa konkreta åtgärdsförslag, men inte sällan används hållbarhetsbegreppet också på ett svepande och visionärt sätt där det förblir något abstrakt hur riktlinjerna ska omsättas i praktiken för att främja hållbarhet. Det är även

otydligt hur de hållbarhetsprinciper som präglar regeringarnas ekonomiska styrning och villkoranden mer precist ska bidra till hållbarhet. Utan att ha gjort någon heltäckande kartläggning kring hållbarhetsrelaterat verksamhetsarbete inom kultursektorn, har vi samtidigt noterat ett flertal exempel där hållbarhet har en tydlig plats inom verksamhetsarbete vid nordiska kulturmyndigheter och kulturinstitutioner.

Med denna policy brief har Kulturanalys Norden synliggjort pågående kulturpolitiskt arbete med hållbarhet. Inom detta område ryms flera angelägna frågor för framtiden, inte minst hur kultursektorn kan arbeta med hållbar utveckling och samtidigt säkerställa integritet och kulturens egenvärde. Likaså är det angeläget att titta närmare på vad som görs för att främja hållbarhet ute i kulturverksamheterna.

Källor till fördjupad läsning

Culture Action Europe. 2024. *State of culture*. Tillgänglig: https://cultureactioneurope.org/wp-content/uploads/2024/10/State-of-Culture-Report_final_version.pdf [2025-04-15]

FN. 2021. *Culture and sustainable development: Note by the Secretary-General*. Tillgänglig: <https://digitallibrary.un.org/record/4019029?v=pdf> [2025-04-15]

FN. 2015. *Resolution on Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. Tillgänglig: <https://docs.un.org/en/A/RES/70/1> [2025-04-15]

Icomos. U.å. *ICOMOS Sustainable Development Goals Working Group (SDGWG)*. Tillgänglig: https://www.icomos.org/groupe_travail/icomos-sustainable-development-goals-working-group-sdgwg/ [2025-04-15]

Kulturanalys Norden. 2023. *Kulturens roll och nytta i samhällsutvecklingen*. Tillgänglig: <https://kulturanalys.se/publikation/kulturens-roll-och-nytta-i-samhallsutvecklingen/#:~:text=I%20denna%20kunskaps%C3%B6versikt%20prese%20nter%20Kulturanalys%20Norden%20en%20samlad,omr%C3%A5dena%20ekon%20omisk%20utveckling%2C%20demokrati%2C%20h%C3%A5llbar%20utveckling%20och%20h%C3%A4lsa.> [2025-04-04]

Kulturanalys Norden. 2018. *Kulturpolitisk styrning*. Tillgänglig: <https://kulturanalys.se/publikation/kulturpolitisk-styrning/> [2025-04-16]

Nordiska ministerrådet. 2024. *Nordisk ministerråds samarbetsprogram för kultur 2025–2030: Sammen for et kreativt, bærekraftig og synlig Norden*. Tillgänglig: <https://pub.norden.org/politiknord2024-734/> [2025-04-03]

Nordiska ministerrådet. 2023. *Nordic Green Roadmap for Cultural Institutions*. Tillgänglig: <https://www.norden.org/en/publication/nordic-green-roadmap-cultural-institutions> [2025-04-23]

Nordiska ministerrådet. 2019. *Vår vision 2030*. Tillgänglig: <https://www.norden.org/sv/declaration/var-vision-2030> [2025-04-04]

Unesco. U.å. *Culture for Sustainable Development*. Tillgänglig: <https://www.unesco.org/en/sustainable-development/culture> [2025-04-16]

Unesco. 2021. *Inter-Agency Platform on Culture for Sustainable Development (IPCSD)*. Tillgänglig: <https://www.unesco.org/en/sustainable-development/culture/ipcsd> [2025-04-15]

Unesco. 2015. *Policy Document for the Integration of a Sustainable Development Perspective into the Processes of the World Heritage Convention*. Tillgänglig: <https://whc.unesco.org/en/sustainabledevelopment/> [2025-04-15]

Danmark

Ekspertgruppen for national arkitekturpolitik. 2024. *Udfordringsbillede for en kommende national arkitekturpolitik*. Tillgänglig:

https://kum.dk/fileadmin/kum/2_Kulturomraader/National_Arkitektur_Politik/110624_Ekspertgruppen_for_national_arkitekturpolitik_-_udfordringsbillede_ENDELIG_TG2.pdf [2025-04-04]

Finansministeriet. *Forslag til finanslov for finansåret 2025: Tekst og anmærkninger § 21*. Kulturministeriet. Tillgänglig: <https://fm.dk/media/5gsfl4is/21-kulturministeriet.pdf> [2025-04-16]

Finansministeriet. *Forslag til finanslov for finansåret 2024: Tekst og anmærkninger § 21*. Kulturministeriet. Tillgänglig: <https://fm.dk/media/rmwgrnrz/fl24a21.pdf> [2025-04-16]

Finansministeriet. *Forslag til finanslov for finansåret 2023: Tekst og anmærkninger § 21*. Kulturministeriet. Tillgänglig: <https://fm.dk/media/rofbd1rs/fl23a21.pdf> [2025-04-16]

Kulturministeriet. 2023.12.06. *Kulturen får nyt center med fokus på bæredygtighed*. Tillgänglig: <https://kum.dk/aktuelt/nyheder/kulturen-faar-nyt-center-med-fokus-paa-baeredygtighed> [2025-04-04]

Kulturministeriets departement. 2023. *Kulturpolitisk redogørelse (Redegørelse nr. R 14)*. Tillgänglig: https://kum.dk/fileadmin/kum/1_Nyheder_og_presse/2023/Kulturpolitisk-redegoerelse_TG.pdf [2025-04-04]

Finland

Finlands kommission för hållbar utveckling. 2022. *Strategi för 2022–2030 utarbetad av kommissionen för hållbar utveckling: Ett välmående Finland som tar globalt ansvar och tryggar naturens bärkraft*. Statsrådets kanslis publikationer 2022:11. Tillgänglig:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164156/VNK_2022_11.pdf?sequence=4&isAllowed=y [2025-04-04]

Ministry of Education and Culture. 2021. *Art, Culture and Diverse Finland Final Report of the Working Group for Cultural Policy, Immigrants and Promotion of Cultural Diversity*. Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2021:5. Tillgänglig:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162665/OKM_2021_5.pdf?sequence=1&isAllowed=y [2025-04-04]

Statsbudgeten. 2023. Tillgänglig: <https://budjetti.vm.fi/sisalto.jsp?year=2023&lang=sv&maindoc=/2023/tae/hallituksenEsitysRuotsi/hallituksenEsitysRuotsi.xml&opennode=0:1:149:395:837> [2025-04-04]

Statsbudgeten. 2024. Tillgänglig: <https://budjetti.vm.fi/sisalto.jsp?year=2024&lang=sv&maindoc=/2024/tae/hallituksenEsitysRuotsi/hallituksenEsitysRuotsi.xml&opennode=0:1:149:405:859> [2025-04-04]

Statsbudgeten. 2025. Tillgänglig: <https://budjetti.vm.fi/sisalto.jsp?year=2025&lang=sv&maindoc=/2025/tae/hallituksenEsitysRuotsi/hallituksenEsitysRuotsi.xml&opennode=0:1:147:393:839> [2025-04-04]

Undervisnings- och kulturministeriet. 2023. *Färdplan för den nationella utvecklingen av kulturturismen*. Tillgänglig: https://okm.fi/sv/-/fardplan-for-kulturturismen?languageld=sv_SE [2025-04-16]

Undervisnings- och kulturministeriet. 2022. *Kulturens tid är nu och alltid: Arbetsgruppen för kultursektorns framtids förslag för nästa regeringsperiod*. Tillgänglig: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164324/OKM_2022_29.pdf?sequence=1&isAllowed=y [2025-04-04]

Undervisnings- och kulturministeriet. 2024. *Kulturpolitisk redogörelse*. Statsrådets publikationer 2024:56. Tillgänglig: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165947/VN_2024_56.pdf?sequence=1&isAllowed=y [2025-04-04]

Undervisnings- och kulturministeriet. 2023. *Statsrådets principbeslut om kulturarvsstrategin 2023–2030*. Statsrådets publikationer 2023:8. Tillgänglig: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164642/VN_2023_8.pdf [2025-04-04]

Undervisnings- och kulturministeriet. 2017. *Undervisnings- och kulturministeriets kulturpolitiska strategi 2025*. Tillgänglig: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79879/okm21.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [2025-04-04]

Undervisnings- och kulturministeriet, Miljöministeriet & Arbets- och näringsministeriet. 2022. *Mot en hållbar arkitektur: Finlands nationella arkitekturpolitiska program 2022–2035*. Statsrådets publikationer 2022:61. Tillgänglig: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164412/VN_2022_61.pdf?sequence=1&isAllowed=y [2025-04-04]

Färöarna

Kulturanalys Norden har inte kunnat identifiera några aktuella nationella kulturpolitiska strategier eller satsningar som syftar till att främja hållbarhet från Färöarnas sida.

Grönland

Kulturanalys Norden har inte kunnat identifiera några aktuella nationella kulturpolitiska strategier eller satsningar som syftar till att främja hållbarhet från Grönlands sida. Budgeten för utgiftsåret 2025 präglas dock av ett övergripande hållbarhetstema, men inga explicita skrivelser om hållbarhet återfinns på det kulturpolitiska utgiftsområdet.

Grønlands Selvstyre. (2024). *Forslag til FINANSLOV for 2025*. Tillgänglig: https://inatsisartut.gl/media/4osnaml/pkt7_em2024_ffl2025_da.pdf [2025-04-03]

Island

Menningar- og viðskiptaráðuneyti. 2023. *Myndlistarstefna til ársins 2030* (Bildkonstens inriktning fram till år 2030). Tillgänglig: https://www.stjornarradid.is/library/01--Frettatengt---myndir-og_skrar/MVF/Gogn/Myndlistarstefna%20til%202030.pdf [2025-04-04]

Menningar- og viðskiptaráðuneyti. 2021. *Stefna hönnunar og arkitektúrs til 2030* (Strategi för design och arkitektur till 2030). Tillgänglig: [https://www.stjornarradid.is/library/04-Raduneytin/Menningar--og_vidskiptaraduneytid/Skyrsla%20um%20honnun%20og%20arkitektur%20til%202030_Ver14%20-%20Copy%20\(1\).pdf](https://www.stjornarradid.is/library/04-Raduneytin/Menningar--og_vidskiptaraduneytid/Skyrsla%20um%20honnun%20og%20arkitektur%20til%202030_Ver14%20-%20Copy%20(1).pdf) [2025-04-04]

Mennta- og menningarmálaráðuneytið. 2020. *Kvikmyndastefna til ársins 2030* (Strategi för filmpolitiken fram till 2030). Tillgänglig: https://www.stjornarradid.is/library/01--Frettatengt---myndir-og_skrar/MVF/Gogn/Kvikmyndastefna%20til%20%20c3%a1rsins%202030.pdf [2025-04-04]

Safnaráð. 2021. *Stefnumörkun um safnastarf* (Policy för museiarbete). Tillgänglig: https://www.stjornarradid.is/library/01--Frettatengt---myndir-og_skrar/MRN/stefnumorkun%20um%20safnastarf_vefbirting.pdf [2025-04-04]

Norge

Klima- og miljødepartementet. 2025-02-14. *Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljø*. Tillgänglig:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/bevaringsstrategi-for-kystens-kulturmiljo/id3087871/> [2025-03-31]

Klima- og miljødepartementet. 2025-02-14. *Bevaringsstrategi for landbrukets kulturmiljø*. Tillgänglig:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/bevaringsstrategi-for-landbrukets-kulturmiljo/id3087873/> [2025-03-31]

Kulturdirektoratet. 2025.01.29. *Kulturdirektoratet opprettar klima- og miljøprogram for kultursektoren*. Tillgänglig: <https://www.kulturdirektoratet.no/web/guest/om-kulturdirektoratet/vis-artikkel/-/kulturdirektoratet-opprettar-klima-og-miljoprogram-for-kultursektoren> [2025-04-04]

Kultur- og likestillingsdepartementet. 2025.01.13. *Mål for den internasjonale kulturpolitikken*. Tillgänglig: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-idrett-og-frivillighet/innsiktsartikler/Internasjonalt-kultursamarbeid/mal-for-den-internasjonale-kulturpolitikken/id3080801/> [2025-03-31]

Kultur- og likestillingsdepartementet. 2024. *Oppdragsbrev – bærekraft – Kulturdirektoratet 2024*. Tillgänglig:

<https://www.kulturdirektoratet.no/documents/10157/5bb6cc45-c63a-439c-be7c-03dc30024eae> [2025-04-15]

Kultur- og likestillingsdepartementet. *Prop. 1 S (2024–2025): Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak) for budsjettåret 2025*. Tillgänglig: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20242025/id3056759/?ch=1> [2025-03-31]

Kultur- og likestillingsdepartementet. *Prop. 1 S (2023–2024): Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak) for budsjettåret 2024*. Tillgänglig: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20232024/id2997577/?ch=1> [2025-04-15]

Kultur- og likestillingsdepartementet. 2023. *Rom for deltakelse – regjeringens kulturfrivillighetsstrategi (2023–2025)*. Tillgänglig:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rom-for-deltakelse-regjeringens-kulturfrivillighetsstrategi-2023-2023/id2974198/> [2025-03-31]

Meld. St. 8. 2018. *Kulturens kraft: Kulturpolitikk for framtida*. Melding til Stortinget (2018–2019). Kulturdepartementet. Tillgänglig:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9778c28ab1014b789bbb3de0e25e0d85/nn-no/pdfs/stm201820190008000dddpdfs.pdf> [2025-03-31]

Meld. St. 22. 2023. *Kunstnarkår*. Melding til Stortinget (2022–2023). Kultur- og likestillingsdepartementet. Tillgänglig: <https://www.regjeringen.no/contentassets/1a6b709078c8412899752af983b7e7ce/n-n-no/pdfs/stm202220230022000dddpdfs.pdf> [2025-03-31]

Meld. St. 40. 2021. *Mål med mening: Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030*. Melding til Stortinget (2020–2021). Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Tillgänglig: <https://www.regjeringen.no/contentassets/bcbcac3469db4bb9913661ee39e58d6d/n-o/pdfs/stm202020210040000dddpdfs.pdf> [2025-03-31]

Meld. St. 16. 2020. *Nye mål i kulturmiljøpolitikken: Engasjement, bærekraft og mangfold*. Melding til Stortinget (2019–2020). Klima- og miljødepartementet. Tillgänglig: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-1620192020/id2697781/#:~:text=Meldingen%20presenterer%20tre%20nye%20nasjonale%20m%C3%A5l%20i%20kulturmilj%C3%B8politikken%2C,denne%20meldingen%20innf%C3%B8rer%20regjeringen%20begrepet%20%22kulturmilj%C3%B8%22%20som%20samlebetegnelse> [2025-03-31]

NOU 2025:3. *Ny kulturmiljølov*. Tillgänglig: <https://www.regjeringen.no/contentassets/d2c15c24d50e4be3a19511a19a2491d2/nn-no/pdfs/nou202520250003000dddpdfs.pdf> [2025-03-31]

Sverige

Kulturdepartementet. Skr. 2023/24:111. *Ny strategi för företag i kulturella och kreativa branscher*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/04/ny-strategi-for-foretag-i-kulturella-och-kreativa-branscher/> [2025-03-21]

Kulturdepartementet. 2022. Regeringens strategi för ett starkt biblioteksväsende. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/kulturdepartementet/biblioteksstrategi-k-dep-webb-220420.pdf> [2025-04-16]

Näringsdepartementet. Skr. 2020/21:133. *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/53af87d3b16b4f5087965691ee5fb922/nationell-strategi-for-hallbar-regional-utveckling-i-hela-landet-20212030/> [2025-04-15]

Proposition 2012/13:96. *Kulturmiljöns mångfald*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/000712cd24cd4b2aa28995d4139efd31/kulturmiljons-mangfald-prop.-20121396> [2025-03-31]

Proposition 2015/16:132. *Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/7c57da9ffe184d7cbe00278f929c5f81/151613200webb.pdf> [2025-03-31]

Proposition 2009/10:3. *Tid för kultur*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/5afd813ffae94dae91e9db0f8725c3b6/tid-for-kultur-prop.-2009103> [2025-03-21]

Proposition 2024/25:1. *Utgiftsområde 17 – Kultur, medier, trossamfund och fritid*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/bfe4593f9b0d462f834bc8bbd052a921/utgiftsomrade-17-kultur-medier-trossamfund-och-fritid.pdf> [2025-03-21]

Proposition 2023/24:1. *Utgiftsområde 17 – Kultur, medier, trossamfund och fritid*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/e1afccd2ec7e42f6af3b651091df139c/utgiftsomrade-17-kultur-medier-trossamfund-och-fritid.pdf> [2025-03-21]

Proposition 2022/23:1. *Utgiftsområde 17 – Kultur, medier, trossamfund och fritid*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/def2026cac0b4ef7acf4afeb988326ed/utgiftsomrade-17-kultur-medier-trossamfund-och-fritid.pdf> [2025-03-21]

Proposition 2017/18:110. *Politik för gestaltad livsmiljö*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/8ecb8b5973924e6b9e93627c041d27a6/politik-for-gestaltad-livsmiljo-prop.-201718110.pdf> [2025-04-02]

Regeringens skrivelse 2024/25:66. *Sveriges genomförande av Agenda 2030*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/5499f06520e74738b5feb1a384d3528e/sveriges-genomforande-av-agenda-2030-skr.-20242566.pdf> [2025-03-21]

Åland

Bärkraft.ax. 2023. *Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland: Visionen och de sju strategiska utvecklingsmålen*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/Utvecklings-%20och%20h%C3%A5llbarhetsagenda%20f%C3%B6r%20%C3%85land%20upplaga%202022%20282023%29.pdf> [2025-04-03]

Ålands landskapsregering. 2024. *Förslag till Ålands budget för år 2025*. Tillgänglig: <https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/BF0120242025%20Budgetf%C3%B6rslag%20f%C3%B6r%20%C3%A5r%202025-Beslut%2017.10.2024.pdf> [2025-04-03]

Ålands landskapsregering. 2023. *Förslag till Ålands budget för år 2024*. Tillgänglig:
<https://www.lagtinget.ax/dokument/budgetforslag-2024-pdf-55351> [2025-04-03]

Ålands landskapsregering. 2022. *Förslag till Ålands budget för år 2023*. Tillgänglig:
<https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/BF0120222023.pdf> [2025-04-03]

Ålands landskapsregering. 2024. *Kulturpolitisk strategi med handlingsplaner: Ålands väg framåt 2024–2030*. Tillgänglig:
https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/article/Kulturpolitisk%20strategi_daterad%2020.5.2024.pdf [2025-04-03]

Ålands landskapsregering. 2024. *Projekt ÅL-IN Fritid*. Tillgänglig:
https://www.kultur.ax/sites/default/files/attachments/article/030_051124-bilaga-projektplan-al-in-fritid.pdf [2025-04-03]

Om den här publikationen

Hållbarhet i de nordiska ländernas kulturpolitik

Nord 2025:021

ISBN 978-92-893-8313-4 (PDF)

ISBN 978-92-893-8314-1 (ONLINE)

<http://dx.doi.org/10.6027/nord2025-021>

© Nordiska ministerrådet 2025

Publicerad: 4/6/2025

Den här publikationen är utgiven av Kulturanalys Norden på uppdrag av Nordiska ministerrådet. Kulturanalys Norden utgör ett nordiskt kunskapscentrum för kulturpolitik till nytta för det nordiska kulturpolitiska samarbetet, nationella myndigheter, kulturlivet i de nordiska länderna och nordisk kulturforskning.

Ansvarsfriskrivning

Denna publikation har finansierats av Nordiska ministerrådet. Men innehållet återspeglar inte nödvändigtvis Nordiska ministerrådets synpunkter, åsikter eller rekommendationer.

Rättigheter och tillstånd

Detta verk är tillgängligt under licensen Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell (CC BY 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Översättningar: Om du översätter detta verk, vänligen inkludera följande ansvarsfriskrivning: Denna översättning är inte producerad av Nordiska ministerrådet och ska inte betraktas som officiell. Nordiska ministerrådet kan inte hållas ansvarigt för översättningen eller eventuella fel i den.

Bearbetningar: Om du bearbetar detta verk, vänligen lägg till följande ansvarsfriskrivning tillsammans med tillskrivningen: Detta är en bearbetning av ett originalverk av Nordiska ministerrådet. De synpunkter och åsikter som uttrycks i bearbetningen är författarens/författarnas egna. Synpunkterna och åsikterna i denna bearbetning har inte godkänts av Nordiska ministerrådet.

Innehåll från tredje part: Nordiska ministerrådet äger nödvändigtvis inte varje enskild del av detta verk. Nordiska ministerrådet kan därför inte garantera att återanvändningen av innehåll från tredje part inte gör intrång i tredje parts upphovsrätt. Om du vill återanvända innehåll från tredje part står du för de risker sådana upphovsrättsintrång innebär. Du är ansvarig för att avgöra om det finns ett behov av att erhålla tillstånd för användning av innehåll från tredje part. Om ett tillstånd krävs är du också ansvarig för att erhålla ett relevant sådant från upphovsrättsinnehavaren. Exempel på innehåll från tredje part är tabeller, figurer och bilder, men det kan också röra sig av annan typ av innehåll.

Bildrättigheter (ytterligare tillstånd krävs för återanvändning):

Frågor om rättigheter och licenser bör riktas till:

Nordiska ministerrådet/Publikationsenheten

Ved Stranden 18

DK-1061 Köpenhamn

Danmark

pub@norden.org

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och en viktig del av europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Köpenhamn

pub@norden.org

Läs flera nordiska publikationer: <https://www.norden.org/sv/publikationer>